

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	27305 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27305
Назва ОП	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Калитчак Роман Григорович, Кріль Олег Володимирович, Трима Катерина Андріївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	03.03.2021 р. – 05.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/30-rizne/274-vidomosti-pro-samoociniuvannia-osvitnikh-prohram/287-osvitnia-prohrama-mizhnarodni-vidnosyny-suspilni-komunikatsii-ta-rehionalni-studii
Програма візиту експертної групи	https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/2029-prohrama-onlain-vizytu-ekspertnoi-hrupy-pidchas-provedennia-akredytatsiinoi-ekspertyzy

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Ознайомлення з освітньою діяльністю за ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», яке здійснювалося у формі роботи з наданими документами та у форматі онлайн зустрічей із різними учасниками освітнього процесу, справило позитивне враження і дозволяє зробити наступні висновки: - цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, тенденцій розвитку відповідної спеціальності та ринку праці, враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм; - цій ОП характерний динамічний розвиток і вона вирізняється прагненням сформувати власну освітню ідентичність; - ОП відповідає вимогам, що містяться у нормативних документах і передбачає набуття відповідних професійних компетентностей, можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти; - забезпечується доступ до ОП та визнання результатів навчання в інших закладах; - навчання і викладання здійснюється на високому науково-методичному рівні; - процедури контролю та оцінювання знань студентів є зрозумілими, відкритими та об'єктивними; - у ЗВО наявна розвинена культура якості організації освітнього процесу та політика дотримання академічної доброчесності; - НПП даної ОП мають високий рівень професійної кваліфікації; - освітнє середовище і матеріальні ресурси ЗВО відповідають необхідним вимогам.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Аналіз ОП надає можливість визначити сильні сторони та позитивні практики щодо кожного критерію. На думку ЕГ, особливого відзначення заслуговують наступні: 1. Спрямованість ОП на досягнення унікальності серед аналогічних ОП в Україні. 2. Оновлена у 2021 р. ОП, що узгоджена з вимогами стандарту вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». 3. Представники здобувачів, українські та іноземні науковці, роботодавці активно залучені до розробки та перегляду ОП. 4. Позитивна практика співпраці студентів, студентського самоврядування з НПП, кафедрою і керівництвом ЗВО. В університеті сформовано «культуру довіри» між усіма стейкхолдерами. 5. Правила вступу на ОП чіткі, зрозумілі та знаходяться на сайті у відкритому доступі. 6. Розгалужена інфраструктура високої якості, хороша матеріально-технічна база. 7. У вільному доступі наявні чіткі та зрозумілі правила й процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1. Високий ступінь плінності кадрів серед професорсько-викладацького складу, особливо на початковому етапі існування ОП, істотно підважує її поступальний розвиток, структуру та зміст. 2. Обмежений доступ до матеріалів та інформації, пов'язаної з реалізацією ОП через складну і незручну структуру сайту та вибіркочуву наповнюваність фрагментарною інформацією сторінки відповідної кафедри. 3. Низькі показники участі у міжнародних обмінах та стажуваннях серед здобувачів, обмежений перелік баз проходження навчальної практики. 4. Окремі випадки нечітко виписаних вимог та підходів до оцінювання роботи здобувачів під час викладання дисципліни. 5. Недостатнє залучення здобувачів у різні академічні заходи за спеціальністю, зокрема у міжнародні науково-практичні конференції, Всеукраїнські конкурси студентських наукових робіт, олімпіади тощо. Рекомендації: 1. Сприяти збільшенню постійних працівників та формуванню сталого «професійного ядра» кафедри. Проводити роз'яснювальну роботу щодо організації навчального процесу з новими НПП, сприяти участі НПП у програмах підвищення кваліфікації НаУКМА. 2. Розширити коло стейкхолдерів шляхом залучення більшої кількості роботодавців, оскільки спостерігається дисбаланс на користь аналітичних центрів. 3. Модернізувати сайт ЗВО та переглянути зміст сторінки кафедри/ОП, щоб забезпечити доступ до матеріалів та інформації, пов'язаної з реалізацією ОП; 5. Розширити можливості інтернаціоналізації на ОП: проводити роботу, спрямовану на активізацію участі студентства у програмах обмінів та стажувань як міжнародних, так і національних. 6. Активізувати роботу зі здобувачами щодо участі у міжнародних науково-практичних конференціях, Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, олімпіадах за спеціальністю. 7. Стабілізувати ситуацію із організацією навчальної практики та диверсифікувати місця її проходження.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньої програми (ОП) першого освітнього рівня «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» сформульовані належним чином та покликані забезпечити, як задекларовано в оновленій у 2021 р. ОП (<https://cutt.ly/ALL3Dae>), підготовку «кваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців в галузі міжнародних відносин». Під час спілкування (організаційна зустріч), гарант ОП підтвердив відмову від первинного наміру навчання лише вузькоспеціалізованих «бакалаврів-дипломатів». ОП планує зосередитись на забезпеченні підготовки здобувачів для кваліфікованої професійної діяльності у різних сферах міжнародних відносин, що забезпечуватиме їхню конкурентоспроможність на ринку праці. Експертна група (ЕГ) вважає, що цілі ОП відповідають вимогам Стандарту вищої освіти для бакалаврів спеціальності 291, який було введено дію наказом МОН від 04.08.2020 р. № 1002 (<https://cutt.ly/PL5ZBT>). ЕГ також було встановлено, що цілі ОП узгоджуються із місією НАУКМА, що прагне формувати «високоосвічену, національно свідому, чесну, небайдужу, творчу особистість, здатну незалежно мислити і відповідально діяти» (<https://cutt.ly/KLZtMhr>) та корелюються із стратегічними завданнями ЗВО на 2015-2025 рр., зокрема розділом 2 «Освіта» (2.1, 2.4, 2.5, 2.11, 2.12) та 4 «Міжнародність» (4.4, 4.8) (<https://cutt.ly/KLZtMhr>). Під час Зустрічі з адміністрацією НАУКМА (Зустріч 1) було вказано, що підготовка до започаткування цієї ОП була тривалим процесом (принаймні 15 років), її розбудова відбувається із врахуванням стратегії розвитку ЗВО, зокрема це простежується у намаганнях змінювати кадрове забезпечення, так і модифікувати її змістовне наповнення.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОП відрізняється інтенсивною динамікою розвитку упродовж останнього року, що зокрема було обумовлено реакцією на інтереси та потреби стейкхолдерів. Представники академічної спільноти (Зустріч 2) започаткували досить жваві дискусії щодо цілей і наповнення ОП як у межах традиційних кафедральних зустрічей, так і за допомогою листування чи у соціальних мережах (<https://cutt.ly/fzbfMgt>). Зокрема йшлося про доцільність розширення економічних і скорочення частки історичних дисциплін в ОП чи коригування назви ОК (наприклад, з «Основи конфліктології» на «Вступ до аналізу конфліктів та розбудови миру»). Утім найактивнішою групою стали здобувачі ОП. Під час спілкування (Зустріч 3, 4) ними наголошувалось, що хоча на початках існування ОП виникали істотні труднощі у донесенні своїх позицій, утім студенти підтвердили, що впродовж останнього року вибудовані ефективні канали комунікації (особисті зустрічі, контактування через студентські організації, участь в кафедральних обговореннях, комунікування через соціальні мережі, опитування) з представниками ОП, зокрема з гарантом ОП. Було підтверджено (Зустрічі 3, 4), що частина пропозицій враховується: за ініціативи студентів було оптимізовано «дипломатичний» блок дисциплін (виключено курс «Дипломатичне і консульське право»), змінена послідовність викладання навчальних дисциплін (перенесено наприклад курс доц. Хертеля), замінено викладачів чи модифіковано змістовне наповнення, як у випадку предметів економічного блоку. Утім здобувачі (зустріч 3) скаржились, що ці зміни відбуваються лише останні 1-1,5 роки і приміром студенти старших курсів вже позбавлені можливості отримати якісні знання із сфери міжнародної економіки. Упродовж останнього року також розпочалось залучення потенційних роботодавців (Зустріч 5, <https://cutt.ly/Qzk164N>). Ознайомлення з їхніми відгуками у додатках відомості про самооцінювання, дискусія із запрошеними роботодавцями (Зустріч 5) та зіставлення із оновленою ОП засвідчило, що ними було ініційовано включення курсу «Зовнішня політика Росії після розпаду СРСР» (пропозиція Центру «Нова Європа»), спільно впроваджено кілька курсів про медіацію та конфліктологію (співпраця з «Центром досліджень медіації та діалогу») чи підтримано посилення блоку курсів покликаних розвивати аналітичні та дослідницькі компетентності («Школа політичної аналітики»). Утім варто зауважити, що донимують представники та аналітичних чи освітніх інституцій (про що також свідчить зокрема перелік стейкхолдерів оновленої ОП (<https://cutt.ly/ALL3Dae>)). Тому необхідно диверсифікувати коло роботодавців, активніше залучаючи приміром представників органів державної влади, самоврядування чи міжнародних організацій.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У перші роки свого існування ОП інертно реагувала на тренди розвитку спеціальності, ринку праці, регіональний і галузевий контекст, здобутки аналогічних українських чи міжнародних програм. Діяльність у цьому напрямі змінилась лише після створення кафедри міжнародних відносин у 2019 р. Під час спілкування (Зустріч 2) викладачі зазначили, що ухвалення стандарту спеціальності 291 уможливило чіткіше артикулювати цілі самої ОП, зокрема не зосереджуватись на підготовці виключно дипломатів, а готувати універсальних висококваліфікованих фахівців-міжнародників, що, завдяки отриманим знанням і набутим компетентностям, успішно конкуруватимуть на ринку праці. З метою ознайомлення з різними моделями освітніх програм в Україні, представниками ОП було залучено до дискусії викладачів з Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та Національного університету «Острозька академія», як

особисто, так і за допомогою створення фейсбук-групи (<https://cutt.ly/TzfNVxf>). Розташування НАУКМА у Києві є одночасно перевагою та викликом для ОП. Щоб ґрунтовно зрозуміти регіональний контекст, було ініційовано співпрацю з кафедрою міжнародного регіонознавства ІМВ КНУ ім. Т. Шевченка. Це дозволяє краще збагнути місце ОП на освітньому ринку столиці та України загалом. Наприклад, не зосереджуватись (Зустріч 2) на країнах ЦСЄ, які вже вивчаються в інших університетах, зокрема в ІМВ КНУ ім. Т. Шевченка, а формувати власний освітній профіль, приміром з огляду на зовнішню збройну агресію проти України, розбудовувати потужний блок дисциплін з медіації, конфліктології та міжнародної безпеки. Під час зустрічей з адміністрацією, викладачами та роботодавцями (Зустрічі 1, 2, 5) акцентувалось, що НАУКМА ще до відкриття ОП акумулювала значний досвід міжнародної співпраці, зокрема з університетом ім. Ф. Шиллера (ФРН). Також підтверджена тісна взаємодія з іншими міжнародними партнерами, зокрема проводились консультації з університетом КадірХаз (Туреччина), тривають перемовини щодо деталей інституційної підтримки з боку Віденської дипломатичної академії та розвивається співпраця з Університетом Мак'юен (Канада) тощо (<https://cutt.ly/PzfNTnp>). Теж було проведено конференцію щодо освітньої підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин (<https://cutt.ly/Dzfb5tV>) за участю професорів П. Д'анері (США), що підкреслював важливість врахування українського контексту, та Т. Кузьо (Велика Британія), який вказував на важливість розуміння регіональних студій саме як «Area Studies». Впровадження курсу «ООН в системі глобального врядування» чи приміром змістовне наповнення курсу «Вступ до регіональних студій» як «Area Studies» та інших навчальних дисциплін свідчить, що ОП розвивається із врахуванням успішних міжнародних практик із поєднанням українського контексту.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт спеціальності 291 набув чинності у серпні 2020 року і був врахований при оновленні ОП у 2021 р. (<https://cutt.ly/All3Dae>). Аналіз на відповідність освітніх компонентів вимогам стандарту було істотно ускладнено тим, що у додатку у відомостях про самооцінку прикріплено силабуси з «Основи міжнародного публічного права» та «Міжнародні безпекові студії» із абсолютно некоректним чи неповним змістовим наповненням. Гарант ОП пояснив, що це було обумовлено технічними помилками. ЕГ було згодом надано інші силабуси (<https://cutt.ly/uzPvWMP>). Зіставляючи зміст обов'язкових освітніх компонентів із програмними результатами навчання, було встановлено, що вони відповідають визначеним стандартам вимогам. Утім рекомендується посилити у межах вже включених обов'язкових ОК результат навчання – РН16. «Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності» шляхом посилення уваги проблематиці стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Організації Північноатлантичного договору, що закріплений на конституційному рівні. Таким чином, це уможливить забезпечити краще і цілісне осмислення зовнішньої політики України здобувачами ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП не є спробою відтворити вже існуючі програми за спеціальністю 291 чи стати компіляцією чужого доробку, а відрізняється прагненням вибудувати власну освітню ідентичність. Ініційовані упродовж останніх двох років зміни є особливо обнадійливими. Результатом чого стало оновлення ОП у 2021 р., коли її було гармонізовано з чинним стандартом спеціальності 291. При цьому було враховано думки переважної більшості стейкхолдерів, досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм, регіональний контекст та критично осмислено галузеві особливості, зокрема на прикладі відмови від підготовки «бакалавра-дипломата». Динаміка розвитку ОП свідчить, що створюються належні передумови для підготовки кваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців у галузі міжнародних відносин.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ОП не боїться експериментувати як зі змістовним наповненням, так і з кадровим забезпеченням, усуваючи недоліки та шукаючи оптимального формату свого розвитку. Утім з боку здобувачів лунали нарікання, що це інколи підважувало якість освітніх послуг. Ця ситуація насамперед була обумовлена кадровою плінністю у перші роки існування ОП, хоча підготовка до її відкриття була тривалим процесом. Також необхідно орієнтуватись не лише на вузький сегмент роботодавців із аналітичних центрів, а залучати ширше коло стейкхолдерів, щоб краще реагувати на запити ринку праці. Теж доцільно модифікувати окремі освітні компоненти, що мають сформувати у студентів бакалаврату краще розуміння зовнішньої політики України, зокрема її євроатлантичного вибору.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на сильні сторони і позитивну динаміку розвитку, а також вказані рекомендації щодо подальшого удосконалення, ЕГ вважає, що ОП відповідає рівню В за Критерієм 1

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Вивчаючи надану документацію, ЕГ встановила, що обсяг освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» НаУКМА відповідає вимогам, що містяться у статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС, з яких 75 кредитів ЄКТС (31,25%) передбачено на дисципліни вільного вибору здобувачів. Термін навчання - 3 роки 10 місяців.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Розбудова ОП пройшла кілька етапів розвитку та характеризувалися певною волатильністю на початках, про що свідчать зміни у навчальних планах упродовж 2017-2020 рр. Під час спілкування з викладачами (Зустріч 2) ЕГ встановила, що це було обумовлено як зміною викладацького складу, так і пошуком власної унікальної освітньої ідентичності. Оновлена у 2021 р. ОП (<https://cutt.ly/ALL3Dae>) усуває недоліки, що обумовлювали певну хаотичність у побудові програми, коли приміром дублюються курси про Євразійські студії і пострадянський простір, а «Вступ до геополітики» пропонується аж на 4 році навчання. ЕГ засвідчує, що оновлена ОП творить чітку структурно-логічну схему підготовки фахівця у галузі міжнародних відносин і складається із когерентно поєднаних між собою блоків: історико-теоретичний, методологічно-аналітичний, суспільно-економічний, дипломатичний, а також блоками «розмаїття спеціальності», переговори і конфлікти та Українська зовнішня політика. Особливістю у порівнянні з іншими аналогічними вітчизняним програми є набір дисциплін, що формують у здобувачів потужну теоретико-методологічну базу для проведення аналізу та дослідження міжнародних відносин («Дизайн наукових досліджень», «Кількісні методи досліджень у політології та міжнародних відносинах», «Якісні методи досліджень у міжнародних відносинах», «Основи політичної аналітики», «Аналіз зовнішньої політики»). Важливим також є інкорпорування англійських курсів, як приміром «Вступ до аналізу конфліктів та розбудови миру». У своїй сукупності обов'язкові освітні компоненти повинні забезпечити досягнення цілей ОП та її програмних результатів. Такий підхід відрізняється прагненням зайняти свою нішу на освітньому ринку та варто його визнати як достатньо вдалий, що створює передумови для якісної підготовки конкурентоспроможних професіоналів для різних сфер міжнародних відносин, а не лише дипломатів. Утім констатувати його успішність можна буде за результатами його апробації у наступні роки. Водночас не варто забувати, що міжнародні відносини є досить динамічною сферою. Тому силабуси окремих дисциплін потребують узгодження між собою (приміром з тематики міжнародних організацій) та часткового чи повного оновлення, як наприклад «Політична географія».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ зіставила змістовну частину освітньої програми із предметною областю спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», опис якої міститься у чинному стандарті. Проведений аналіз як обов'язкових освітніх компонент, так і вибіркового компонент професійної та практичної підготовки підтвердив їхню відповідність об'єкту вивчення предметної області, її цілям навчання, теоретичному змісту, а також методам, методиці та технологіям.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна траєкторія у межах ОП досить вагома – 75 ЄКТС (понад 30% кредитів). Вона регламентується Порядком запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису (наказ № 109 від 07.03.2018р.) <https://cutt.ly/fzhaUWn> Усі здобувачі підтвердили (Зустрічі 3,4), що належним чином були поінформовані про використання системи автоматизованого запису на вибіркові дисципліни (САЗ) ще на першому курсі навчання, де водночас розміщені анотації курсів (<https://cutt.ly/ozkoCkV>). Необхідно відзначити, що гарант ОП консультується зі студентами, зокрема за допомогою соціальних мереж (<https://cutt.ly/FzkoSQS>), а також проводяться викладачами презентації курсів (<https://cutt.ly/zzkoolc>). Однак під час зустрічей із здобувачами (Зустріч 3) стверджувалось, що так було не завжди і були нарікання щодо неможливості прослухати курси, які пропонуються, приміром про Субсахарську Африку або що пропонується досить тематично обмежений перелік курсів. Утім в оновленій у 2021 р. ОП вміщено досить вагомих перелік із 75 вибіркових компонент. З них 63 – це дисципліни професійної та практичної підготовки, а 12 припадає на вільний вибір студента. Для більшої чіткості вартувало б виокремити з варіативної частини блок вивчення іноземних мов (понад 20 позицій), а не подавати їх спільно з предметами на кшталт «Сучасна світова пропаганда та спротив її впливу», «Роль і значення Папського престолу в міжнародних відносинах» чи «Актуальні проблеми національної та міжнародної безпеки». Утім, на думку ЕГ, найбільшим ризиком може бути те, що викладання певної кількості вибіркових дисциплін суттєво залежить від наявності (чи відсутності) «зовнішніх сумісників», що може звужувати індивідуальний вибір студент. Хоча це уможливує гнучкість у формуванні варіативної частини, а кафедра міжнародних відносин успішно долає ці виклики, шукаючи викладачів з японської мови чи експертів з Близького Сходу перед початком триместру (<https://cutt.ly/zkobyYL>), утім рекомендується пропонувати перелік вибіркових дисциплін, з яких можна заздалегідь гарантувати наявність викладачів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Значна частина дисциплін ОП передбачає можливість здобути практичні навички та фахові компетентності, особливо аналітичного характеру. Зокрема варто виокремити такі ОК як «Дипломатія: теорія і практика», «ООН в системі глобального врядування», «Аналіз зовнішньої політики» та інші дисципліни методологічно-аналітичного блоку. ОП передбачає проходження навчальної та дослідницької практик. Також викладачі чи гостьові спікери пропонують здобувачам додаткові стажування. Під час розмов із здобувачами особливо помітними були нарікання щодо можливостей проходження навчальної практики (Зустріч 3). Представниками ОП було визнано певні труднощі торік з попереднім керівником практик (Зустріч 6). З огляду на це, його швидко було замінено і координатором стала Галина Соловей, яка менше року займається цим питанням. ЕГ ознайомила з документами щодо проходження практики та взяла до уваги складну епідеміологічну ситуацію з огляду COVID-19. Можна констатувати, що успішно проведено роботу щодо скерування здобувачів на практику в аналітичні центри як Школа політичної аналітики, Центр дослідження медіації та діалогу чи Центр «Нова Європа», а також у Державну міграційну службу <https://cutt.ly/gxkKGix> <https://cutt.ly/hxgrrNt> Також варто відзначити, що налагоджується співпраця з Міністерством закордонних справ (Зустріч 6). Утім у майбутньому рекомендується істотно розширити та диверсифікувати місця проходження навчальної практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Особливістю ОП є те, що значні зусилля спрямовуються на набуття різного характеру соціальних навичок, що було підтверджено як аналізом змістовного наповнення силабусів, так і під час спілкування зі здобувачами і викладачами (Зустрічі 2, 3, 4 та резервна Зустріч). Необхідно засвідчити, що переважна більшість освітніх компонентів містить вагому складову, яка забезпечує у здобувачів розвиток soft skills, що часто обумовлено самою природою спеціальності 291 та розпочинається ще з першого курсу, зокрема у рамках курсу «Вступ до спеціальності». Важливу роль відіграють обов'язкові курси з конфліктології, як наприклад «Вступ до аналізу конфліктів та розбудови миру» чи аналітично-методичного спрямування як «Дизайн наукових досліджень» чи «Основи політичної аналітики». Не менш значимою є варіативна частина, де включена значна частина курсів, що дозволять посилити соціальні навички здобувачів, зокрема «Лідерство та міжнародні відносини», «Медіація та діалог для міжнародних відносин», «Постконфліктне примирення та перехідне правосуддя», «Дослідження випадків (case studies) у міжнародних відносинах: від міжнародних судів до бізнесу» та інші. У ході фокус-груп (Зустрічі 2, 3, 4 та резервна Зустріч) було підтверджено, що завдяки використанню інноваційних та інтерактивних методів викладання, як приміром симуляційні ігри або відеопрезентація, а також завдяки залученню іноземних викладачів, здобувачі можуть покращити свої міжкультурні компетентності, публічне красномовство, медіаграмотність, зворотній зв'язок та активне слухання, роботу у групах, управління часом, ініціативність тощо. Варто додати, що блок з мовної підготовки, включно з курсом Українська мова (за професійним спрямуванням), забезпечує розвиток не тільки комунікативних навичок, але й лідерських компетенцій чи командної роботи. Важливою складовою у розвитку soft skills стали студентські організація, Клуб студентів-міжнародників та Клуб моделі ООН, що доповнюють та посилюють здобуті соціальні навички такі як лідерство, командна робота, медіація тощо.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійна кваліфікація за цією ОП не присвоюється.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Співвідношення обсягу освітніх компонент ОП із фактичним навантаженням здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<https://cutt.ly/rzk3sy7>). Також варто вказати, що окремий календар-графік щорічно визначає розподіл навчального часу, як приміром у 2021 р. (<https://cutt.ly/kzk8aAQ>) Проаналізувавши подану документацію, ЕГ підтверджує, що обсяг ОП та її компонент є збалансованим, реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів та забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОП не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильною стороною ОП є її оновлена структура, що характеризується логічною послідовністю кількох ключових блоків та збалансованістю різних освітніх компонент. Істотною перевагою у порівнянні з іншими аналогічними програми став аналітично-методологічний блок. Також в ОП на належному рівні забезпечено набуття соціальних навичок у рамках переважної більшості освітніх компонент.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Серед рекомендацій ЕГ наголошує на важливості періодичного оновлення дидактичного наповнення частини ОК, щоб вчасно враховувати зміни у міжнародних відносинах, як у випадку курсу «Політична географія». Необхідно стабілізувати ситуацію із проходженням навчальної практики і розширити для здобувачів можливості її проходження у різних інституціях, а не переважно в аналітичних центрах. Було б доцільно виокремити блок іноземних мов у переліку вибіркових дисциплін. Досить ризикованою є практика залучення «зовнішніх сумісників» до викладання дисциплін з варіативної частини перед початком триместру, тому варто заздалегідь гарантувати наявність викладачів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики ОП відповідає рівню В за Критерієм 2. Вказані слабкі сторони суттєво не підважують якість освітнього процесу, а запропоновані рекомендації покликані посилити ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

ЕГ ознайомила із правилами прийому у НаУКМА на навчання ОП, що розміщені на офіційному вебсайті університету (<https://cutt.ly/Nzgv9hH>). Під час зустрічі із здобувачами лунали нарікання (Зустріч 3) щодо неповного

оприлюднення інформації про сільський коефіцієнт, а також вказували на плутанину із зарахуванням та проблеми з вебсайтом у рік першого набору на ОП. Утім ЕГ було встановлено, що сьгоднішні правила прийому є чіткими, зрозумілими, прозорими та у них відсутні дискримінаційні положення. Встановлено, що на вебсайті подано перелік шкіл, учні яких мають право на сільський коефіцієнт, окрема увага присвячена питанням вступу абітурієнтів з Криму та Донбасу і деталізовано інформацію для осіб, які мають право на спеціальні умови вступу на бакалаврат (<https://cutt.ly/Nzgv9hH>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Під час Зустрічі гарант ОП підтвердив, що перебуває у постійному контакті щодо вступної кампанії з відповідними університетськими структурами, зокрема з представниками приймальної комісії (Зустріч 7). Встановлено, що правила прийому на навчання враховують особливості ОП. Приміром, цим обґрунтовано, що найбільший коефіцієнт має іноземна мова (0,4).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

НаУКМА вже акумулювала досвід щодо визнання результатів навчання, які були отримані в українських чи закордонних закладах вищої освіти, а процедура постійно вдосконалюється. Нова редакція «Положення про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти» була впроваджена Наказом №289 від 10.09.2020 р. (<https://cutt.ly/CzgRubH>). Цей документ належним чином, чітко та зрозуміло регламентує процедуру визнання результатів навчання здобутих в інших ЗВО. Хоча рівень міжнародної студентської мобільності на ОП залишається вкрай низьким (приміром лише 5 студентів з майже двох сотень здобувачів ОП взяли участь у програмі Еразмус+), утім під час зустрічей із здобувачами ОП (Зустріч 3) та керівницею відділу міжнародного співробітництва (Зустріч 7) було встановлено, що не виникло жодних труднощів із перезарахуванням результатів навчання, які були отримані в інших закладах освіти.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Відносно недавно було ухвалено «Положення про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту», що було впроваджено Наказом №530 від 30.12.2020 р. (<https://cutt.ly/RzgUZ09>) Поки що нема практичних прикладів застосування, оскільки триває процедура визнання результатів навчання студента з р.н. О. Ігнатенка (Зустріч 3) здобутих у Бард Коледжі у Сполучених Штатах, утім на час програми візиту вона не була завершена.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому виписані чітко та зрозуміло і враховують особливості ОП, зокрема належне володіння іноземною мовою. ЕГ не було встановлено випадків дискримінації чи обмежень. Процедура визнання результатів навчання, що були отримані в інших вітчизняних чи закордонних закладах освіти, забезпечується належним чином. Цьому зокрема слід завдячувати ефективній роботі відділу міжнародного співробітництва НаУКМА.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Лунали нарікання з боку здобувачів про певні складнощі у перший рік прийому на ОП. Низький рівень міжнародної мобільності здобувачів ОП унеможливує ґрунтовно оцінити наскільки послідовно відбувається дотримання правил визнання результатів навчання на практиці. Положенням про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту було ухвалено досить недавно, тому доречно його апробувати та, у разі потреби, оновити.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Аналізуючи сильні сторони та потенційні виклики, ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за Критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

На ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» згідно «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<https://cutt.ly/mzOvXwg>) та інформації зазначеній у Табл. 3 Звіту самооцінювання застосовуються традиційні методи викладання, форми та методи оцінювання. На Зустрічі з викладачами та здобувачами було підтверджено, що НПП використовує використовують презентації та інші діджитал-технології при проведенні лекцій та семінарських заняття (Зустріч 2), а також було підтверджено використання електронної платформи «DistEdu» (Матеріально-технічна база). Фокус-групи студентів підтвердили наявність на семінарських заняттях практичних завдань, зокрема розгляд кейсів та ділові ігри. Інтерв'ю засвідчило, що методами викладання студенти, задоволені. Це підтверджується спілкуванням із здобувачами (Зустріч зі студентами). На ОП діє система автоматизованого вибору дисциплін за вибором (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/2019-03-06-10-57-09>). Студенти задоволені наявністю великої кількості вибіркових дисциплін різного спрямування (Зустріч 2). Фокус-група здобувачів висловила побажання включити у навчання більше дисциплін, пов'язаних з міжнародною та міжкультурною комунікацією, посиленням мовної складової щодо викладання іноземних мов (Зустріч 2). Порядок проведення запису студентів на вибіркові дисципліни автоматизовано (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/570-poriadok-zapysu-studentiv-na-vybirkovi-dystsypliny-za-dopomohoiu-systemy-avtomatyzovanoho-zapysu)

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в іншій подібний спосіб).

В системі «DistEdu» університету розміщено інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, каталог вибіркових дисциплін (<https://distedu.ukma.edu.ua/>), але дана система має обмежений доступ. Фокус-група здобувачів підтвердила, що викладачі здійснюють роз'яснення, пов'язані з оцінюванням та вимогами, хоча є випадки, коли студенти мали складнощі щодо оцінювання та вимог. Дані проблеми вирішувалися в індивідуальному порядку чи за сприяння кафедри (Зустріч 3). Вибір дисциплін, запис на курси здійснюється через платформу «DistEdu». Здобувачі обирають дисципліни на основі онлайн-зустрічей, на яких викладачі презентують відповідні ВК, а в системі «DistEdu» наявні анотації, РП, повний силабус та/чи НМК дисциплін <https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/2019-03-06-10-57-09> (Зустріч 3). На момент написання звіту на веб-сайті наявні анотації, тих дисциплін, що викладаються на ОП: (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fsnst/kafedra-mizhnarodnykh-vidnosyn>)

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми передбачено відповідно до документів, якими регламентовано діяльність ЗВО, а саме Статутом НаУКМА (<https://cutt.ly/6zOvSEK>) та «Стратегії розвитку НаУКМА на 2015-2025 рр.» (http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6249/strategy_naukma.pdf) Фокус-група здобувачів підтверджує зацікавленість та ініціативність щодо проведення наукової роботи відповідно до своїх інтересів, що реалізується на рівні окремих ОК, наприклад, Аналіз зовнішньої політики (аналітичні записки, доповіді тощо), та на рівні написання кваліфікаційних робіт (Зустріч 3). Наразі є свідчення про публікації здобувачів: <https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fsnst/kafedra-mizhnarodnykh-vidnosyn>. Здобувачі самостійно вибирають теми своїх курсових і кваліфікаційних робіт, вони працюють над своїми роботами, звертаються за порадами до наукових керівників, які здійснюють підтримку індивідуальних дослідницьких проєктів (<https://cutt.ly/JzOvRVM>). Наукові керівники обираються за науковими інтересами здобувачів. Наукова тематика кафедри проходить активне обговорення (https://drive.google.com/drive/folders/16gAkenZPVk-CSIsVHbBR_prHE_rnislF), але наразі не є прийнятою через процес узгодження дослідницьких планів та наукових інтересів НПП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Практика оновлення змісту ОП здійснюється згідно з навчальними планами та «Положенням про організацію освітнього процесу» оновлюється щорічно (<https://cutt.ly/LzOvvcS>). Зміст освіти оновлюється відповідно до сучасних тенденцій розвитку галузі. НПП додають в курси нові модулі на запит студентів. Зі слів НПП і студентів, стало відомо, що в рамках ОК «Міжнародна економіка» було використано неякісні матеріали через що викладача, який забезпечував даний ОК, було відсторонено від викладання (Зустріч 2, Зустріч 3). НПП, які забезпечують дану ОП частково є практиками-міжнародниками, тому оновлення відповідних ОК іде у русі поєднання теоретичного матеріалу з реальною практикою. (Зустріч 2, Зустріч 3). Процес оновлення освітніх компонентів відбувається постійно, оновлюється тематика курсових (тематика робіт додається https://drive.google.com/drive/folders/1WQAhhG6dfoMkOwqkxaz3mN_e6QF6XxNd). Наразі ознайомлення з більшістю силабусів має обмеження через відсутність авторизованого доступу до електронної платформи «DistEdu», але ЕГ отримала змогу ознайомитися із силабусами ОК (https://drive.google.com/drive/folders/1BYwgt0Ngd61_E2Afz66BIdpGIIonIMVi)

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Міжнародна співпраця регулюється низкою документів, зокрема Концепцією розвитку університету на 2015-2025 рр. (http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6249/strategy_naukma.pdf?sequence=3&isAllowed=y). Академічну мобільність у НаУКМА регулює «Положення про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/19-mizhnarodna-diialnist) Здобувачі поінформовані про можливість міжнародного обміну через сайт Відділу міжнародного співробітництва НаУКМА (<https://dfc.ukma.edu.ua>). Зі слів НПП та студентів учасниками міжнародних стажувань були п'ятеро представників даної ОП серед 200 студентів (Зустріч 2, Зустріч 3). НПП даної ОП регулярно беруть участь у міжнародних стажуваннях (співпраця з Віденською дипломатичною академією, ініціатива «Digital at home: new steps in internationalization of education» Балтійського регіону, адміністрованого Уппсальським університетом (Швеція), що підтверджено інформацією на сайті кафедри (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fsnst/kafedra-mizhnarodnykh-vidnosyn>) та відповідними дипломами (Галина Соловей, диплом Korea Development Institute, School of Public Policy and management, 2018; Галина Соловей, British Council Ukraine, «English for civil servants», 2016), <https://drive.google.com/drive/folders/1auQRLoiIKo1wYMtrFlBOQDjqP3coCIA->).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами ОП є: наявність автоматизованої системи запису на курси та електронної платформи «Dist Edu»; активна участь здобувачів у навчальному процесі та їх можливість впливати на зміст ОП (ініціатива з впровадження нових ОК та ліквідація неякісних ОК); активна позиція потенційних роботодавців щодо впливу на зміст ОП (представники аналітичних центрів, де студенти проходять практику); застосування сучасних методів та форм навчання, високий рівень фахової підготовки НПП, можливість стажувань (Зустріч 4, 7); практика гостьових лекцій іноземних науковців і експертів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкими сторонами, що потребують удосконалення є: відсутність публічного доступу до РП та силабусів; окремі силабуси було подано з фактологічними помилками у змісті (Міжнародне право); потреба збільшити залученість здобувачів ОП до участі в міжнародних науково-практичних конференціях, академічній мобільності, наукових розробках кафедри. Рекомендації: аналіз можливостей розмістити частину РП, силабусів у вільному доступі (на сайті університету та/або сторінці кафедри), без необхідності авторизації у системі «DistEdu», бо необхідність даної авторизації унеможливує доступ до даних матеріалів інших стейкхолдерів (роботодавців, запрошених експертів, майбутніх абітурієнтів тощо); перегляд публічних документів, які розміщено та/або буде розміщено на сторінці кафедри (сторінка є нещодавно створеною (лютий-березень 2020 р.), відповідно ще не містить всі матеріали щодо даної ОП (наприклад, публікації студентів, новини щодо запрошених експертів тощо); активізувати участь здобувачів ОП в міжнародних заходах, зокрема, наукового характеру та в програмах академічних обмінів та стажувань.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Загалом Критерій 4 відповідає рівню В. Форми та методи навчання сприяють отриманню знань здобувачами, інформація про зміст і цілі навчання надається вчасно, наявна інтернаціоналізація освітнього процесу, програми оновлюються. На ОП створена атмосфера партнерства і співпраці між усіма учасниками освітнього процесу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Матеріали самоаналізу, а також документи, надані на прохання ЕГ, зустріч з здобувачами засвідчують, що контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими та зрозумілими (Зустріч 3). Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти відбувається на основі рейтингової системи, що регламентовано Положенням «Про організацію освітнього процесу в НаУКМА», Положення «Про критерії оцінювання знань студентів» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/63-dokumenty-iz-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu) Кожен ОК програми має визначену форму контрольного заходу та критерії оцінювання. Перед вивченням навчальної дисципліни викладачі знайомлять здобувачів вищої освіти із формами контрольних заходів. Зі слів здобувачів форми контрольних заходів є зрозумілими (Зустріч 3). Здобувачі повідомили про окремі ситуації, коли були складнощі щодо розуміння ними форм та критеріїв оцінювання (ОК «Міжнародні організації» , «Історія міжнародних відносин») (Зустріч 3). Згідно слів студентів, ситуацію було швидко вирішено після звернення на кафедру. Оприлюднення критеріїв оцінювання здійснюється заздалегідь в робочих програмах навчальних дисциплін в електронній системі та на перших заняттях з дисциплін. Виставлені викладачами оцінки також публікуються в спеціальному електронному журналі в системі DistEdu. Проведені експертною групою бесіди з різними групами учасників освітнього процесу засвідчують, що останні добре ознайомлені з основними положеннями ЗВО, знають про різні форми контрольних заходів у межах навчальної дисципліни. Якщо виникають непорозуміння з даного питання (випадок з викладачем іноземної мови), студенти звертаються на кафедру (Зустріч 3).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти затверджений Наказом МОН 04.08.2020 р. №1002. ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» переглядалася у січні поточного року і в останній редакції була затверджена Вченою радою Національного університету «Кієво-Могилянська академія» 28.01.2021 року Протокол № 1. Передбачені форми атестації: Публічний захист кваліфікаційної роботи. Поточні форми оцінювання проводяться у вигляді: тестування, опитування, письмових та усних екзаменів, заліків, написання тез та/або есе, звітування за результатами проходження практики, захисту і презентації групових та індивідуальних проєктів, публічного захисту курсової та кваліфікаційної роботи тощо (https://www.ukma.edu.ua/ects/images/ects/docs/op/OP_291_FR_2021_updated.pdf), що відповідає Стандарту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні вимоги до проведення контрольних заходів містяться у: Положенні «Про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<https://cutt.ly/8zOnGGX>) Положенні «Про критерії оцінювання знань студентів» (<https://cutt.ly/WzOnXKH>) Положенні «Про рейтингову систему знань» (<https://cutt.ly/BzOn9rz>) Інформація стосовно форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання містяться у робочих програмах та силабусах дисциплін. Здобувачі мають можливість ознайомитись з силабусами та програмами дисципліни на електронній платформі «DistEdu». Подальші консультації з боку викладачів можливі також й під час аудиторної роботи, за допомогою корпоративної електронної пошти, месенджерів. Регулярно проводяться опитування учасників освітнього процесу для виявлення проблем та рекомендацій, пов'язаних із різними аспектами освітнього процесу. На зустрічі із здобувачами вищої освіти (Зустріч 3) було виявлено факт нерозуміння студентами вимог з боку викладача з іншої

кафедри, що вдалося успішно врегулювати завдяки зверненню до завідувача кафедри. Основні засади організації проведення апеляції результатів підсумкового контролю знань визначаються в Положенні про апеляційну комісію НаУКМА https://vstup.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/Polozhennya-pro-AK_sajt.pdf; Положенні про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА (<https://cutt.ly/qzOmezr>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО діє чітка і зрозуміла політика, стандарти і процедура дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП, яка зафіксована у Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості НаУКМА (<https://cutt.ly/HzOmaLD>) та Положенні про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА (<https://cutt.ly/lzOmlwT>). Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (<https://cutt.ly/YzOmmo2>) Наказу «Про заходи стосовно перевірки курсових та кваліфікаційних (випускних) робіт бакалаврів та магістрів на дотримання вимог академічної доброчесності» (<https://cutt.ly/BzOmImc>) Під час Зустрічі з фокус групами було виявлено, що система електронної платформи «DistEdu» містить програмне забезпечення для перевірки на плагіат (Зустріч 2, Резервна зустріч). З метою популяризації академічної доброчесності здобувачі даної ОП на першому курсі мають спеціальний курс «Вступ до могилянських студій», який знайомить студентів із особливостями навчання в НаУКМА та корпоративною етикою університету, зокрема з правилами і стандартами дотримання академічної доброчесності. Також унікальним інструментом з популяризації академічної доброчесності є підписання Кодексу етики, за допомогою якого відбувається формування внутрішньої культури забезпечення якості. Здобувачі вищої освіти мають доступ на безоплатній основі до перевірки їх кваліфікаційних робіт на академічний плагіат за допомогою системи перевірки ТОВ «Антиплагіат» (Unicheck Україна) (Зустріч 2, огляд матеріально-технічної бази).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами ОП у контексті Критерію 5 є: 1. Сформована культура академічної доброчесності, яка реалізується не лише за допомогою способів перевірки, а на основі принципу індивідуальної відповідальності. Кожен студент приєднується до Кодексу етики, який є квінтесенцією принципів та правил етичної поведінки науково-педагогічних працівників, співробітників та осіб, що навчаються в НаУКМА (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/kodeks-etyky>) Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими і дозволяють здійснити оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти. 2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти. 3. У ЗВО визначені чіткі й зрозумілі правила проведення контрольних заходів. 4. У ЗВО працюють процедури запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, визначається порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. 5. Здобувачі вищої освіти мають доступ на безоплатній основі до перевірки їх кваліфікаційних робіт на академічний плагіат за допомогою системи перевірки ТОВ «Антиплагіат» (Unicheck Україна) (Зустріч 2).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: окремі викладачі, в більшості випадків ті, які представляють інші факультети, надають нечіткі вимоги та підходи до оцінювання роботи студентів під час викладання дисципліни (Відео 3). Рекомендуємо посилити роботу з новими НПП кафедри та тими, хто розпочинає вчитку ОК, щоб унеможливити виникнення непорозумінь при формулюванні вимог до здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в цілому відповідає оцінці «В» за критерієм 5. Форми підсумкових та контрольних заходів дозволяють оцінити результати навчання здобувачів вищої освіти, є зрозумілими та чіткими, принципи академічної

добросовісності є прозорими і формують культуру академічної добросовісності освітнього процесу. Виявлені недоліки переважно пов'язані із першим етапом впровадження ОП.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

В Університеті розроблена та функціонує система конкурсного добору викладачів ОП, система підвищення педагогічної майстерності та система заохочень за високі показники освітньої чи наукової роботи. Вищевказані позиції підтверджуються низкою нормативних документів: «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НАУКМА» (<https://cutt.ly/MzOmBhk>) «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НАУКМА» (<https://cutt.ly/CzOm4XL>) «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників» (<https://cutt.ly/azOQc5v>) «Положення про критерії, правила і процедури оцінювання навчально-методичної, наукової, та організаційно-адміністративної діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників НАУКМА» (<https://cutt.ly/bzOQReM>) Результати опитування студентів в рамках моніторингу якості освітніх послуг (<https://drive.google.com/drive/folders/1P-M5bPoIuBVCSSE5kWzooGv7KOyn4R5a>) Кваліфікація та наукові здобутки викладачів даної ОП підтверджено відповідними публікаціями (Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів). Аналіз відомостей, наданих у Таблиці, а також Зустріч з НПП підтвердили, що актуальний склад кафедри характеризують викладачі з великим практичним досвідом роботи у сфері міжнародних відносин та експертної діяльності (Гриценко О.М., Мрідула Гош, Зарембо К.В., Соловей Г.С., Василенко В.А. та інші). НПП, які викладають на даній ОП, неодноразово публікувалися у виданнях, які входять до наукометричних видань Scopus та Web of Science, що зазначено у ВС та на сторінці кафедри (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fsnst/kafedra-mizhnarodnykh-vidnosyn>) Разом з тим щодо окремих представників НПП є зауваження щодо інформаційного наповнення Таблиці, що унеможливує аналіз їх компетентностей (Мелих О.В., Зубрицька Л.Й. тощо)

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного відбору викладачів є прозорою та відбувається відповідно до чинного законодавства України і таких документів: «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НАУКМА» (<https://cutt.ly/ezOQKsT>) Зустріч з відповідними фокус-групами засвідчила, що розгляд документів претендентів на вакантні посади здійснюється за активної участі представників кафедри та за їх поданням. Під час проведення конкурсу на посади викладачів оцінюється професіоналізм та спроможність кандидатів забезпечити викладання відповідно до цілей ОП, публікації, закордонні стажування та досвід викладання за кордоном. (Зустріч 2, Зустріч 7) Для даної ОП з моменту формування є характерним плинність кадрів та високий ступінь залучення сумісників, що з одного боку надає можливість працювати з найкращими експертами-практиками, з іншого – ускладнює формування організаційного кістяку кафедри. В ході Зустрічі зі студентами було з'ясовано, що здобувачі мають можливість впливу на відбір викладачів та за умови низьких показників професіоналізму за ініціативи студентів такі викладачі залишають роботу в рамках ОП (Зустріч 2).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Заклад вищої освіти залучає роботодавців до реалізації ОП через організацію практики здобувачів, викладання окремих лекцій та/або рецензування ОП. Так, наприклад, у поточному навчальному році в межах курсу «Вступ до спеціальності» було залучено таких гостей лекторів: Євгенію Габер, заступницю директора Дипломатичної академії ім. Г. Удовенка при МЗС України, Василя Бабица, випускника НАУКМА, представника Public Policy Team Lead в Центрі Економічного Відновлення, який працює над впровадженням Національної Економічної Стратегії 2030, Оксану Хомей, яка опікується партнерствами з державними органами та міжнародними організаціями в енергетичній компанії Shell, Христину Рибачок з CEE Bankwatch Network, що потенційно можуть стати роботодавцями для майбутніх випускників даної ОП (Витяг з протоколу засідання кафедри №5 від 18.01.2021 р.). В ході бесід з представниками викладацького складу та роботодавцями (Зустріч 2, Зустріч 6) було підтверджено, що університет має договори на проходження практики з низкою аналітичних центрів, зокрема: Центр «Нова Європа», Центр досліджень медіації та діалогу НАУКМА, Школа політичної аналітики, Державна міграційна служба України (<https://drive.google.com/drive/folders/1ZepgAwYCiMbThvF4Qm3-CWwKf4JRSgYF>). Викладачі та здобувачі вищої освіти мають змогу проходити практику у перелічених вище структурах та організаціях, що підтверджено на Зустрічах зі здобувачами та роботодавцями (Зустріч 2 та 5). Роботодавці беруть участь у обговоренні та удосконаленні ОП у закритій групі в Фейсбук (скріншоти обговорень <https://drive.google.com/drive/folders/1FYjVmxEcsFGwOtcBeUfe1VnSrMC9IcCh>), шляхом онлайн Зустрічей (<https://drive.google.com/drive/folders/19MLN2ZMjjuglbaKBbpGnZ-DSHXwA55qL>) та шляхом рецензування ОП (відповідні рецензії та відгуки роботодавців завантажено в систему).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У відомостях СО зазначено, що до аудиторних занять залучають професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Викладачі та студенти стверджували (Зустріч 3 та Зустріч 2), що до їх занять долучалися експерт закордонних справ України Павло Клімкін, посол Республіки Латвія в Україні Юріс Пойканс. У 2019-2020 н.р. на курсі «Вступ до спеціальності», який викладав Андреас Умланд, в якості гостей лекторів (експертів-практиків) було запрошено автора підручника «Теорія міжнародних відносин» Миколу Капітоненка, лектора Німецької служби академічних обмінів DAAD Андре Гертеля (Витяг №1 з Протоколу засідання кафедри від 16.01.2020 р.) На Зустрічах здобувачі зазначали, що вони відвідують лекції іноземних викладачів, які приїждять до НаУКМА (Зустріч 3), що підтверджується матеріалами з сторінки університету в Фейсбук (<https://www.facebook.com/naukma/photos/a.433127473483714.1073741830.432852973511164/672953849501074/>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Експертна група засвідчила, що система професійного розвитку в ЗВО відповідає інтересам викладачів і сприяє підвищенню якості викладання (Зустріч 1, Зустріч 2). Під час проведення експертизи виявлено, що система професійного розвитку викладачів регулюється «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників НаУКМА» (<https://cutt.ly/9zOQ9rW>). В ЗВО діють різні програми з підвищення кваліфікації. Зі слів викладачів такими є програми з опанування сучасними засобами роботи в електронних платформах (Зустріч 2). Підвищення кваліфікації є обов'язковою умовою проходження чергової атестації та обрання на посаду за конкурсом, укладання трудового договору, контракту з науково-педагогічним працівником. Для викладачів організовано курси підвищення кваліфікації з іноземної мови та інформаційно-комунікаційних технологій (Резервна зустріч). В університеті проводиться конкурс на кращого науковця університету, в якому беруть участь представники кафедри, яка забезпечує реалізацію ОП (<https://cutt.ly/azOWrFhH>). Згідно з «Концепцією професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА» (<https://cutt.ly/dzOWsPW>). Затвердженою програмою підвищення кваліфікації 2020 (чинна версія), включно з шаблонами сертифікатів (<https://cutt.ly/GzOWxQz>). Центр щодо підвищення кваліфікації викладачів здійснює діяльність, спрямовану на підвищення кваліфікації викладачів. Вона включає тренінги, зустрічі, конференції та курси для професійного розвитку та підвищення кваліфікації. В ЗВО діють «Курси для професійного розвитку та підвищення кваліфікації» та проходить Щорічна Конференція викладацької майстерності для викладачів НаУКМА (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>; <https://cutt.ly/8zOxOyH>). Викладачі, які викладають на ОП, проходили відповідні курси з підвищення кваліфікації (Соловей Г. у 2020 р.; Купка О.В. у 2020 р.; Яковлев М.В. – у 2018 р. <https://drive.google.com/drive/folders/1auQRLoiIKo1wYMtrF1BOQDjqPzcoCIA->)

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті діє «Концепція професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА» (<https://cutt.ly/czOWE6B>) згідно якої викладачі зобов'язанні постійно підвищувати свій професійний рівень, не рідше одного разу на 5 років. На Зустрічі з фокус-групою викладачі підтвердили, що підвищення кваліфікації здійснюється й в самому університеті на курсах, загальною тематикою яких з освоєнням технологій дистанційного навчання та використання електронних платформ (Зустріч 2). Під час Зустрічі з викладачами (Зустріч 2) було наголошено на тому, що університет матеріально заохочує викладачів, які демонструють високі показники наукової активності (наприклад, грошова винагорода в розмірі 4 000 гривень за публікацію у виданнях, які входять до НБ «Scopus»/«WoS»). В університеті діє конкурс на здобуття премії «Викладач року» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/207-polozhennia-pro-konkurs-na-zdobuttia-premii-vykladach-roku-v-naukma). Завідувач кафедри Яковлев М.В. двічі отримував перемогу у зазначеному конкурсі (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fsnst/kafedra-mizhnarodnykh-vidnosyn>). Інші НПП кафедри також отримували почесні грамоти та відзнаки (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fsnst/kafedra-mizhnarodnykh-vidnosyn>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Аналіз діяльності викладачів ОП свідчить про високий професійний рівень. Надані документи та сертифікати, відео-конференції з представниками НПП засвідчують професіоналізм та відповідність займаним посадам. Викладачі регулярно підвищують свій потенціал та мають підтримку з боку керівництва факультету та університету. Найкращі викладачі мають змогу отримати матеріальну винагороду та почесні грамоти. Викладачами проводяться активну

наукову та науково-методичну роботу, підвищують свою кваліфікацію, приймають участь у стажуваннях. НПП мають публікації у виданнях, які входять до НБ «Scopus» та «WoS». НПП, який забезпечує дану ОП, формує свою професійну діяльність з урахуванням думки та пропозицій здобувачів вищої освіти та роботодавців, що отримані в ході відповідних моніторингів (https://www.ukma.edu.ua/images/docs/QA/QA_statistics_2018-2020.pdf; https://www.ukma.edu.ua/images/docs/QA/QA_final_results_march_2020.pdf та <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/19420>). Перевагою даної ОП є можливість проходження стажування та підвищення кваліфікації представниками НПП в університеті та у партнерських організаціях (аналітичних центрах).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Незважаючи на ті удосконалення, які були зроблені кафедрою та новим Гарантом ОП, ЕГ зафіксувала окремі недоліки. Серед них: значна частина НПП є сумісниками, що з одного боку гарантує залучення до ОП експертів, з іншого – така кількість сумісників ускладнює процес формування кістяка кафедри. Аналіз діяльності викладацького складу, який забезпечує вказану ОП, виявив високий рівень плинності кадрів. Професійні кваліфікації викладацького складу є релевантними, але наявні приклади, коли викладач не має відповідних публікацій чи стажувань (чи їх не наведено у відповідній таблиці). На початку акредитації на сторінці кафедри не була представлена інформація щодо результатів діяльності НПП даної ОП. Рекомендації: провести аналіз НПП та збільшити кількість постійних працівників кафедри для формування кістяка структурного підрозділу; активніше висвітлювати досягнення та результати діяльності на сайті та офіційних сторінках ЗВО і кафедри, у соціальних мережах для публічного представлення унікальності ОП; розширювати коло потенційних роботодавців та залучати їх до академічної роботи зі здобувачами вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Критерій 6 має загальну відповідність рівню В. У ЗВО функціонує система підвищення кваліфікації НПП. ЗВО підтримує розвиток викладацької майстерності потенціалу НПП через систему заохочень та власні можливості для розвитку педагогічного потенціалу. Зазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та ПРН.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами проведення експертизи, базуючись на відеоматеріалах, інформації наданій під час візиту та безпосередньо під час огляду ресурсів університету наживо, було встановлено, що фінансові та матеріально-технічні ресурси є достатніми для реалізації цієї ОП, забезпечують досягнення визначених нею цілей та програмних результатів навчання. Загальна площа будівель університету становить 58879,9 м². Навчання відбувається у 11 корпусах. Загальна площа навчальних приміщень – 14754,3 м². Для ведення навчального процесу університет використовує 167 аудиторій, з них 109 – це лекційні та аудиторні приміщення, 35 із них обладнані аудіо- та відео-технікою. Освітній процес здебільшого відбувається у двох корпусах: четвертому та сьомому. Більшість занять проходить в аудиторіях на третьому поверсі Корпусу 4. Аудиторії наповнені всім необхідним інвентарем для навчання, значна їх частина обладнана стаціонарними проекторами, екранами, комп'ютерами, звичайними та інтерактивною дошками, також у всіх аудиторіях облаштовані робочі місця: індивідуальними стільцями-партами або звичайними. У всіх навчальних приміщеннях є безкоштовний доступ до Інтернету. У Корпусі 7, де знаходиться кафедра міжнародних відносин, бібліотека ресурсного центру вивчення англійської мови, Бібліотека Антоновичів, Американська бібліотека напіввільного типу, а також Центр електронної освіти зроблено сучасний ремонт. Приміщення у цьому корпусі нещодавно повернулися від колишніх орендарів – Британської Ради та Гетте Інституту. Наукова бібліотека НаУКМА, що знаходиться за адресою вул. Григорія Сковороди, 2 володіє значними фондами, які постійно нарощує, завдяки чому займає лідерські позиції у бібліотечно-інформаційному полі країни. Наукова бібліотека НаУКМА має власну електронну бібліотеку, інституційний репозитарій наукових матеріалів eKMAIR, управління ліцензованими електронними ресурсами і базами даних, понад 100 тисяч (станом на січень 2020 р.) назв е-журналів, е-книжок, е-дисертацій, серед них Web of Science, Scopus, EBSCO, JStor, Springer...), впроваджена автоматизована бібліотечно-інформаційна система ALEPH. Загальний фонд: 845152 прим./ 476703 назв, електронний фонд: 101607 назв ресурсів (44 бази даних), Загальний друкований фонд: 743545 прим./ 375096 назв, 26 фондів архівних документів (13 213 справ) (www.library.ukma.edu.ua). Наукова бібліотека НаУКМА як організатор консорціуму «Електронна бібліотека України» об'єднує 35 університетських та національних бібліотек країни. Під

час зустрічі із керівництвом та менеджментом університету експертна група переконалася в достатності виділення фінансових ресурсів для потреб кафедри та забезпечення навчального процесу за ОП. Зокрема було з'ясовано, що на такі потреби щорічно виділяється 10 % від суми, яку отримує університет від сплати за навчання здобувачами контрактної форми навчання за цією спеціальністю. Варто зазначити, що такі кошти виділялися не із моменту заснування кафедри (2019 р.), а із початку навчання за цією ОП. (Зустріч 1)

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час проведення візиту експертна група переконалася, що заклад забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Положення про такий доступ містяться у Статуті НаУКМА, зокрема у п. 7.14 (<https://bit.ly/33OXUdk>). Під час огляду наживо матеріально технічної бази керівник центру електронної освіти розповів про те, що безпосередньо в Центрі проводиться організація місць для дистанційного навчання, якими може користуватися викладацький склад за потреби. Усі викладачі мають, безкоштовний доступ до ліцензованої версії програми Zoom, за допомогою, якої вони проводять заняття без обмежень у часі. Із грудня 2018 року почала роботу платформа дистанційного навчання в НаУКМА – «DistEdu», на якій розміщені матеріали усіх курсів. (Огляд матеріально-технічної бази) Під час Зустрічі із керівництвом та менеджментом ЗВО було зазначено, що в умовах дистанційного навчання кафедра за рахунок виділених коштів має змогу закуповувати комп'ютери для викладачів для проведення дистанційних занять із студентами. (Зустріч 1) Під час Зустрічі із здобувачами, було підтверджено наявність віддаленого доступу до ресурсів бібліотеки та її наукометричних баз. Такий доступ надається після реєстрації на сайті бібліотеки за допомогою корпоративної електронної пошти. Також під час огляду матеріально-технічної бази було з'ясовано, що студенти володіючи читацьким квитком можуть замовляти літературу онлайн та потім забирати її. (Зустріч 3)

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

За результатами зустрічей проведених експертною групою, можна зробити висновок, що освітнє середовище, створене НаУКМА є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти за цією ОП та задовольняє потреби здобувачів. Стан та облаштування усіх приміщень, де відбувається навчальний процес відповідають санітарно-технічним нормам та протипожежним стандартам. Здійснюється моніторинг будівель за допомогою відеофіксації, персонал має в розпорядженні дезінфікуючі речовини і пірометри. (Огляд матеріально-технічної бази) Для забезпечення потреб та інтересів учасників освітнього процесу діє Культурно-мистецький центр НаУКМА, Деканат по роботі зі студентами. Кожен студент НаУКМА має право добровільно бути учасником самоврядування або обирати інших студентів до органів самоврядування, які допомагають студентами реалізувати їхній лідерський потенціал як агентів якісних змін освітнього середовища. Під час спілкування зі студентським самоврядуванням та здобувачами з'ясувалося, що студенти-міжнародники є активними членами студентського самоврядування та долучаються до різного роду ініціатив та заходів. (Зустріч 4) Студенти кафедри міжнародних відносин беруть активну участь у житті кафедри, факультету та університету в цілому, проводять змагання, конкурси, конференції, запрошують з гостьовими лекціями цікавих науковців. Студенти, які навчаються за цією ОП є засновниками та активними учасниками таких об'єднань як Клуб студентів-міжнародників, Клуб ООН НаУКМА. (Зустріч 4) Також студенти мають доступ до міжнародних програм академічної мобільності (<https://cutt.ly/AzxH1bt>). Цією можливістю скористалося 5 студентів кафедри. (Зустріч 3) Під час спілкування із самоврядуванням, воно повідомило, що студенти, які проживають в гуртожитках мають можливість із листопада по грудень кожного року пропонувати свої ініціативи для покращення умов середовища проживання на конкурс проєктів. Студентське самоврядування та Рада гуртожитку безпосередньо залучена до процесу вирішення проблем та задоволення потреб студентів, які проживають в гуртожитках. (Зустріч 4) Як приклад реалізації одного із таких проєктів під час проведення огляду матеріально-технічної бази було наведено сучасний mural під назвою «Петриківський розпис» (Могилянський студентський варіант) (Огляд матеріально-технічної бази). Базуючись на наданих експертній групі відеоматеріалах, а також на інформації отриманій під час зустрічі із адміністративно технічним персоналом можна зробити висновок про задовільність умов проживання здобувачів цієї ОП у студентських гуртожитках. Проводиться постійний моніторинг потреб та інтересів студентів за допомогою регулярних опитувань, в тому числі й щодо організації освітнього процесу. Факт таких опитувань неодноразово підтверджувався різними фокус-групами під час зустрічей візиту. Також студенти мають змогу особисто контактувати із завідувачем кафедри щодо питань, які їх цікавлять чи вирішення поточних проблем, що було підтверджено на зустрічі із здобувачами. (Зустріч 3)

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформаційна підтримка студентам НаУКМА надається через сайт університету (<https://www.ukma.edu.ua>), а також через низку сторінок підрозділів НаУКМА у соцмережах. Новини університету, інформацію щодо можливостей навчання та щодо відкритих освітніх подій доступні на сторінці НаУКМА у Фейсбук

(<https://www.facebook.com/naukma>). Існує Телеграм-канал спеціальності (https://t.me/ir_naukma), а також сторінка Клубу студентства МВ в Інстаграм (<https://cutt.ly/QzPADaj>) та інформаційні канали проекту «ТА Могилянка». ЕГ продемонстрували механізм роботи системи дистанційного навчання «DistEdu» (<https://distedu.ukma.edu.ua>) та запевнили у наявності та достатності інформації щодо усіх курсів. Було підтверджено можливість користування корпоративними сервісами НаУКМА за допомогою пакету Office 365. (Огляд матеріально-технічної бази) Заклад надає консультативну допомогу з приводу поселення в гуртожитках. Було підтверджено забезпечення усіх охочих студентів місцями в гуртожитках. (Зустріч 4 і 3) ЕГ пересвідчилась у наявності в НаУКМА спортивного, тренажерного, гімнастичного залу та залу силової підготовки. Кафедрою фізичного виховання створено додаткові групи та спортивні секції. НаУКМА сприяє активній культмасовій діяльності, зокрема на зустрічі із самоврядуванням було названо ряд заходів до організації яких долучалися студенти цієї ОП (Зустріч 4). Є культурно-мистецький центр та кінозал, а також ідальні та кафе. В університеті за стаціонарного навчання працюють лікар та медсестра. (Огляд матеріально-технічної бази). Проблеми з електропостачанням, які виникали в деяких здобувачів (Зустріч 3), представниця Ради гуртожитків обгрунтувала старою дротовою мережею. Було зазначено, що у гуртожитках поступово проводяться ремонтні роботи, якість яких перевіряє Робоча комісія в складі якої є студенти та представники Ради гуртожитку. У гуртожитках планують облаштувати місця для дистанційного навчання. (Огляд матеріально-технічної бази) Існує Центр психологічного здоров'я. Психолог університету підтвердила, що за потреби студенти можуть звернутися до неї за безкоштовною консультацією, в тому числі в дистанційному форматі. (Зустріч 7) Наукова бібліотека НаУКМА надає студентам допомогу в пошуку і аналізі інформації та публікаційній активності. Здобувачі підтвердили можливість такого звернення. (Зустріч 3) Студенти дійсно можуть користуватися консультативною підтримкою усіх підрозділів НаУКМА: Відділу міжнародного співробітництва (<https://dfc.ukma.edu.ua/>), Центру кар'єри та працевлаштування студентів та випускників (<https://cutt.ly/PzPAkbg>), Відділу по роботі з випускниками (<https://alumni.ukma.edu.ua/>). Останнім згаданим відділом було схвально сприйнято та реалізовано ініціативу студентів цієї ОП. (Зустріч 7) Студенти можуть звернутися у випадку складних сімейних, особистих чи матеріальних обставин до кредитної спілки «Поміч» (<https://cutt.ly/nzPArpP>). Під час зустрічей із фокус-групами була підтверджена можливість отримання консультацій від завідувача кафедри.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час візиту було з'ясовано, що серед числа студентів, які навчаються за цією освітньою програмою поки немає осіб із особливими освітніми потребами. Проте, у Корпусі 7, де знаходиться кафедра та інші відділи, які використовуються студентами цієї освітньої програми облаштована необхідна інфраструктура, а саме ліфти із спеціальними поручнями, спеціальний туалет, відсутні пороги в дверях та достатньо широкі коридори для пересування за допомогою візка. (Огляд матеріально-технічної бази) Студенти з інвалідністю мають можливість віддаленого доступу до бібліотеки університету, а також є можливість дистанційного виконання завдань за погодженням із викладачами дисциплін. Під час візиту було підтверджено наявність допомоги у вигляді стипендії. Пріоритет надається студентам з інвалідністю та ускладненням стану здоров'я, переміщеним особам, студентам, які мають дітей до 3 років або дітей з інвалідністю чи особливими потребами. (Зустріч 6) Матеріальна допомога студентам з інвалідністю надається згідно з «Порядком використання коштів, передбачених для надання матеріальної допомоги та заохочення студентам і аспірантам Національного університету «Кієво-Могилянська академія» (<https://cutt.ly/TzxHumf>) на підставі заяв і підтверджувальних документів. НаУКМА розвиває напрямок допомоги та супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Проведено попереднє обстеження навчальних корпусів № 3,4,6, КМЦ та гуртожитку по вул. М. Цветаєвої, 14б для безперешкодного доступу до будівель університету осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. В деяких корпусах встановлені зовнішні пандуси і поручні біля входу зовні і всередині будівель. Водночас керівництво університету під час Зустрічі із експертною групою зазначило, що складність цього процесу обумовлена архітектурою старовинних будівель, яку складно пристосувати до потреб людей із особливими потребами. (Зустріч 1)

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

На підставі вивчення матеріалів акредитаційної справи та інформації наданій фокус-групами під час візиту ЕГ може зробити висновок, що в НаУКМА існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, вона є доступною для учасників освітнього процесу та послідовно дотримується. Документи, які регулюють цю політику знаходяться у вільному доступі на сайті університету. Серед них: 1) Положення «Політика протидії дискримінації і сексуальним домаганням в НаУКМА» (<https://cutt.ly/8zxVHmS>), у якому визначено чіткі процедури вирішення ситуацій та конфліктів, пов'язаних із сексуальними домаганнями. Документ також забороняє будь-які дискримінаційні висловлювання, утиски щодо будь-яких осіб, а також прояви мови ворожнечі на гендерній основі. Для виконання цього положення в НаУКМА сформовано Комітет із попередження і боротьби з сексуальними домаганнями. (<https://cutt.ly/9zxJa8A>) 2) Документом «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА» (<https://cutt.ly/kzxZt9h>) в закладі визначено політику врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із корупцією. Відповідно до п. 3.7 цього Положення, вчинення хабарництва тягне за собою відрахування з НаУКМА, а про цей факт повідомляється до поліції. Відповідно до Розділу IV цього положення студенти можуть оскаржувати рішення про притягнення до академічної відповідальності шляхом звернення до Апеляційної комісії з питань

академічної доброчесності НаУКМА. Діяльність щодо забезпечення принципів академічної доброчесності проводить Центр забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://cutt.ly/5zxZSJP>). Студенти підтвердили під час зустрічі, що знають свої права та обов'язки та де можна дізнатися цю інформацію. (Зустріч 3) На початку навчання студенти мають змогу проходити курс «Вступ до Могилянських студій», під час якого розглядаються питання академічної доброчесності та зокрема згадане вище положення. Також абзац присвячений політиці академічної доброчесності міститься в силабусах дисциплін. Під час візиту були підтвердженні подані вище твердження. (Зустріч 8) Під час зустрічі із здобувачами підтвердилися факти проблемних ситуацій, які трапилися під час реалізації ОП. Студенти зазначили, що ці ситуації було швидко вирішено із врахуванням їх інтересів. (Зустріч 3) Студентське самоврядування долучається до вирішення різного роду проблем студентів. Зокрема таких як питання академічної недоброчесності, сталкінгу, використання символіки різних спільнот на території гуртожитку тощо. Воно тісно співпрацює із Апеляційною комісією з питань академічної доброчесності та з Комітетом запобігання дискримінації та сексуальних домагань. (Зустріч 4) Центр забезпечення якості освіти НаУКМА наприкінці кожного семестру шляхом опитувань студентів здійснює постійний моніторинг якості освітнього процесу, результати якого використовуються для зменшення конфліктних ситуацій та покращення процесу викладання в цілому. Анонімні опитування проходять також й викладачі (Зустріч 8).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Дана освітня програма забезпечена матеріально-технічними ресурсами для реалізації цілей та програмних результатів навчання. Наукова бібліотека НаУКМА володіє значними за обсягами фондами, які постійно нарощує, завдяки чому займає лідерські позиції у бібліотечно-інформаційному полі країни. Також наявна власна електронна бібліотека інституційний репозитарій наукових матеріалів eKMAIR, управління ліцензованими електронними ресурсами і базами даних, понад 100 тисяч (станом на січень 2020 року) назв е-журналів, е-книжок, е-дисертацій, серед них Web of Science, Scopus, EBSCO, JStor, Springer, та ін.), впроваджена автоматизована бібліотечно-інформаційна система ALEPH. Позитивною практикою є наявність віддаленого доступу до ресурсів бібліотеки та її наукометричних баз. Добре налагоджена робота Центру забезпечення якості освіти, який на регулярній основі проводять моніторинг щодо питань корупції, академічної доброчесності, задоволеності якістю освіти здобувачів та опитування щодо навчального процесу викладацького складу та дбає про забезпечення принципів академічної доброчесності. НаУКМА поступово розвиває напрямки допомоги та супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: Наявні окремі скарги здобувачів щодо умов проживання у гуртожитках (проблеми з поселенням, наявність комах, подекуди відсутність води та електропостачання тощо). Рекомендації: Здійснювати подальшу поступову модернізацію умов проживання у студентських гуртожитках, в тому числі шляхом залучення спонсорських коштів або коштів благодійних фондів. Заохочувати студентів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» брати участь у програмах академічної мобільності та стажувань шляхом їх популяризації серед здобувачів та широкого інформування про переваги наявності такого досвіду. Завдяки проведенню таких заходів університету вдасться розширити коло студентів-міжнародників, які беруть участь у цих процесах, що своєю чергою збільшить якість професійної підготовки здобувачів цієї ОП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Беручи до уваги високий рівень узгодженості ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за підкритеріями 7.1-7.6, релевантність фактів і їх контексту освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають Критерію 7. Зважаючи на сильні сторони та окремі недоліки за цим критерієм, ЕГ дійшла висновку про його відповідність рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Діяльність університету щодо забезпечення якості освіти регламентовано низкою документів: «Кодекс етики НаУКМА та склад комітету з етики» (<https://cutt.ly/dzPJrB4>); «Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання» (<https://cutt.ly/EzPJhSH>); «Концепція забезпечення якості освіти в НаУКМА» (<https://cutt.ly/fzPJcYi>); Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (<https://cutt.ly/LzPJQok>); «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА» (<https://cutt.ly/vzPJtnP>). В ході Зустрічей (Зустріч 2, Зустріч 4 та Зустріч 8) було підтверджено, що в процесі надання освітніх послуг усі стейкхолдери освітнього процесу дотримуються вказаних високих стандартів із забезпечення якості освіти та академічної доброчесності. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються «Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх/освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти» (<https://cutt.ly/DzPH7gp>). Також перегляд (оновлення, вдосконалення) ОП відбувається згідно Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА не рідше одного разу на рік. <https://cutt.ly/qzPH1On>) та «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<https://cutt.ly/KzPHXgR>). Відповідно зазначених документів процедурою передбачено періодичний перегляд ОК за результатами онлайн опитування студентів, яке проводить Центр забезпечення якості (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). Питання, пов'язані з якістю викладання, зокрема англійською мовою, залишаються у компетенції кафедр. Не рідше одного разу на семестр/триместр на засіданнях кафедр обговорюються результати онлайн опитувань здобувачів. На засідання можуть бути запрошені зацікавлені студенти. Згідно «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА» не рідше одного разу на рік проводить спільні засідання з Асоціацією випускників та Довірчою радою стосовно забезпечення якості освіти НаУКМА. Також згідно Положення про гаранта освітньої/освітньо-наукової програми у НаУКМА (<https://cutt.ly/ZzPHNwa>) перегляд ОП може ініціювати Гарант ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно з «Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/750-polozhennia-pro-vnutrishnie-zabezpechennia-iaosti-osvity-naukma) серед іншого студенти також мають право приймати участь у розробці, затвердженні, моніторингу і періодичному перегляді освітніх програм. На засідання кафедри з цього приводу можуть бути запрошені здобувачі. На Зустрічі з фокус-групою з фокус-групою студентів та представників студентського самоврядування (Зустріч 3 та Зустріч 4) було підтверджено, що студенти можуть звертатися на кафедру та безпосередньо до завідувача кафедри щоб висловити свою позицію стосовно якості викладання тих чи інших ОК.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» акредитується вперше, тому ЕГ мала змогу поспілкуватися з потенційними роботодавцями, в організаціях яких здобувачі проходять практику та можуть бути працевлаштовані після завершення навчання. Зустріч з потенційними роботодавцями підтвердила, що вони зацікавлені в оновленні ОП та мають можливість впливати на зміни ОП, було надано документальні докази щодо впливу роботодавців на оновлення ОП (матеріали листування, скріншоти спілкування у месенджерах, відеозаписи - <https://drive.google.com/drive/folders/19MLN2ZMjjuglbaKBbpGnZ-DSHXwA55qL>; <https://drive.google.com/drive/folders/1FYjVmxEcsFGwOtCBeUfe1VnSrMC9IcCh>). Під час Зустрічі роботодавці визначили, що вони активно спілкуються з викладачами кафедри, надають коментарі щодо ОП (Зустріч 3, Зустріч), здобувачі активно беруть участь у заходах, які проводять роботодавці, та практична частина ОП відбувається безпосередньо під впливом роботодавців. Виходячи з аналізу наданих матеріалів та спілкування з роботодавцями, залучення їх до змін ОП не є формальним, налагоджена певна періодичність. На Зустрічі потенційні роботодавці зазначили, що для подальшого розвитку ОП є корисним розвиток навичок пов'язаних аналітичною діяльністю, використанням кількісних методів в міжнародних відносинах та розвиток регіональних студій. Також, вони відмітили що здобувачі, які проходили стажування (Фонд демократичних ініціатив ім. Ілька Кучеріва, Центр «Нова Європа», Школа політичної аналітики та Центр дослідження медіації та діалогу демонстрували високі аналітичні здібності, гарне володіння іноземними мовами, а також – дотримання принципів доброчесності в роботі (Зустріч 5). Зазначимо, що на ОП критично низькою є диверсифікація роботодавців, які переважно є внутрішніми стейкхолдерами, дотичними до структури університету (ШПА, ЦМД), або - роботодавцями є працівники та/або керівники організації (Центр «Нова Європа»), які водночас є викладачами на даній ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На момент подання звіту інформацію щодо кар'єрного шляху студентів ОП, яка акредитується, ще не було опрацьовано, враховуючи відсутність випускників ОП, проте викладачі підтримують контакти з випускниками інших ОП факультету та мають спільні наукові та громадські проекти (Зустріч 2, Відкрита Зустріч). На Зустрічах з НПП було підтверджено, що кафедра планує збір відповідної інформації та її подальший аналіз (Зустріч 2) через

Асоціацію випускників НаУКМА, відповідні Telegram-канали, фейсбук-групу та особисте спілкування. З 2004 р. на базі університету діє ГО «Асоціація випускників НаУКМА» (<https://kmaalumni.com.ua/>), до функцій якої належить згуртування випускників НаУКМА у Могилянський клан. Здобувачі можуть приєднатися до організації після випуску. Функціонують Telegram-канали міжнародників та інші неформальні групи, в яких здобувачі можуть залишатися й після випуску.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ЗВО здатна забезпечити вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з її реалізації. В університеті діє розвинена система органів, відповідальних за дотримання якості. Безпосередньо за здійснення відповідних процесів і процедур несуть відповідальність Центр забезпечення якості освіти, Комітет з якості Вченої ради НаУКМА, навчально-методичний відділ. Дотичними до даної сфери є також: проректор з науково-педагогічної роботи, гаранті освітніх програм, завідувачі кафедр та інші структурні підрозділи, залежно від процедур й заходів. Зі слів здобувачів наявні недоліки в освітній діяльності з реалізації ОП (Зустріч 3). Викладачі окремих ОК (іноземна мова, Міжнародні організації тощо) не чітко сформулювали вимоги до оцінювання. Після звернення на кафедру вимоги було переглянуто. Згідно нормативних документів мінімум 1 раз на рік відбувається перегляд ОП згідно Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА не рідше одного разу на рік. (<https://cutt.ly/8zPJ8eH>). Результати опитувань студентів дозволяють здійснювати регулярний моніторинг якості викладання, навчальних курсів та освітніх програм. Поточний моніторинг ОП здійснюється на основі результатів онлайн опитування студентів, яке проводить Центр забезпечення якості (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). Результати опитувань частково знаходяться у публічному доступі та розглядаються структурними підрозділами у робочому порядку. Повний доступ до результатів опитувань мають співробітники Центру забезпечення якості освіти, завідувачі кафедр та декани, віце-президент з науково-педагогічної роботи, віце-президент з наукової роботи та інформатизації та президент НаУКМА. На сайті наявні матеріали щодо узагальненого аналізу думок здобувачів стосовно якості освіти (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). ЕГ мала змогу ознайомитись з думками здобувачів даної ОП (<https://drive.google.com/drive/folders/1P-M5bPoIIuBVCCSE5kWzoogV7KOyn4R5a>). Поміж інших пропозицій найчастіше лунає думка про доцільність збільшити використання case study method, ширшого використання іноземних мов, зокрема на семінарах. Питання, пов'язані з якістю викладання, зокрема англійською мовою, залишаються у компетенції кафедр. Не рідше одного разу на семестр/триместр на засіданнях кафедр обговорюються результати онлайн опитувань здобувачів. На засідання можуть бути запрошені зацікавлені студенти. Згідно Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА не рідше одного разу на рік проводить спільні засідання з Асоціацією випускників та Довірчою радою стосовно забезпечення якості освіти НаУКМА. В університеті діє процедура перевірки текстів з використанням технології «Unicheck» (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/news/4099-naukma-pidpysav-dohovir-pro-spivpratsiu-z-unicheck>), яка на разі є інтегрованою в електронну платформу «DistEdu» (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» акредитується вперше, тому результатів зовнішнього забезпечення якості освіти за ОП немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Усі представники академічної спільноти залучені до забезпечення якості ОП. Кожний структурний підрозділ чітко розуміє свою роль та значення у процесі забезпечення якості. Думка здобувачів вищої освіти враховується на рівні кафедр, через органи студентського самоврядування шляхом участі в опитуваннях, засіданнях кафедри та Вченої ради факультету. Наявність нормативної бази, участь здобувачів та інших стейкхолдерів у перегляді ОП та внесення змін до ОП за ініціативою здобувачів, щорічні моніторинги ОП з метою її удосконалення є свідченням того, що в університеті діє розвинена та система внутрішнього забезпечення якості освіти та сформована стала культура якості. Студенти ознайомлені з поняттям «академічної доброчесності», роботи студентів проходять перевірку на плагіат. Одним з ефективних інструментів прищеплення культури якості є Кодекс етики, яким визначаються цінності та етичні норми усіх стейкхолдерів освітнього процесу («Кодекс етики НаУКМА», введений в дію Наказом Президента НаУКМА № 210 від 06.07.2020 р.). Ознайомлення студентів перших курсів та нових НПП гарантує ознайомлення з високими стандартами університету в даній царині та уможлиблює прийняття особистої відповідальності за дотримання академічної доброчесності та якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: керівництво ЗВО, університетські структури підтримують розвиток культури якості вищої освіти, шляхом зрозумілих та прозорих процедур, які включають в себе не лише дотримання чинного законодавства, а й виховання академічної доброчесності, починаючи з бакалаврату, шляхом читання спеціальних лекцій та тренінгів; перевірку на наявність плагіату; відкритість та доступ до публічної інформації; комунікацію та збір пропозицій усіх стейкхолдерів освітнього процесу. Наявність системи моніторингу освітніх програм та їх компонентів для вдосконалення освітніх програм, а також врахування думки стейкхолдерів, що було підтверджено відповідними документами (https://drive.google.com/drive/folders/16gAkenZPVk-CS1sBHbBR_prHE_rnislF; <https://drive.google.com/drive/folders/1P-M5bPoIuBVCCE5kWzoogV7KOyn4R5a>). Наведені приклади свідчать про активний процес удосконалення ОП для пошук нових можливостей для її розвитку. Використання НПП нових методів викладання та наукова активність НПП, які забезпечують дану ОП, свідчить про те, що ОП знаходиться в процесі модернізації та удосконалення. В університеті на постійній основі працює система виявлення академічного плагіату «Unichesk», яка дозволяє автоматично здійснювати перевірку; проводиться підвищення кваліфікації НПП, які працюють у відповідній електронній платформі «DistEdu» та використовують усі її технічні можливості, зокрема й щодо перевірки на плагіат (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: Часткове висвітлення результатів моніторингів та опитувань здобувачів щодо якості освіти. Серед потенційних роботодавців і місць, де студенти проходять практику, істотно переважають аналітичні центри та організації, що дотичні до університету. Рекомендації: Удосконалити процедуру доступу до результатів опитувань/моніторингів на сайті в тій частині де це є можливим. Активізувати в подальшому діяльність спрямовану на розширення баз практики та кола потенційних роботодавців (особливо зовнішніх стейкхолдерів), продовжити залучати їх до проведення лекцій та практикумів в рамках ОП, можливо спільно з кафедрою формулювати теми кваліфікаційних робіт тощо.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Критерій 8 має загальну відповідність рівню В. В університеті сформовано культуру якості та відбувається постійне удосконалення процедур, пов'язаних з дотриманням академічної доброчесності та прищепленням культури якості. Культура якості є філософією здобувачів та НПП університету. Здобувачі вищої освіти активно залучені до процесів забезпечення якості ОП та демонструють дотримання принципу доброчесності не лише щодо навчання, але й у професійній діяльності, під час проходження практики тощо. Зазначені недоліки не є суттєвими та об'єктивно пов'язані з першим етапом впровадження ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група переконалася, що права та обов'язки учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими. Здобувачі підтвердили під час Зустрічі, що знають свої права та обов'язки та їм відомо де розміщені матеріали із цією інформацією (Зустріч 3). Їх перелік міститься у низці документів, які розміщені у вільному доступі на сайті університету. Відтак, кожен може пересвідчитись у наявності цих положень. Лівова їх частина міститься у Статуті НаУКМА (<https://cutt.ly/zxCRPo>), який є базисом для їх регуляції. Іншими документами, які деталізують розподіл прав і обов'язків є «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<https://cutt.ly/UzxXJ9F>) та «Правила внутрішнього розпорядку НаУКМА» (<https://cutt.ly/hzxCjjq>). Наявні такі важливі регуляторні документи як «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА» (<https://cutt.ly/kzxZt9h>) та «Кодекс етики НаУКМА» (<https://cutt.ly/JzxZb62>). Також є «Положення про дистанційне навчання» (<https://cutt.ly/5zxXzuo>), яке було прийняте у 2020 р. Ці нормативні документи є чіткими, зрозумілими, а також доступними учасникам освітнього процесу, котрі їх послідовно дотримуються та керуються ними на практиці (Зустріч 4).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На офіційному сайті НаУКМА за поданим посиланням (<https://cutt.ly/NzvVwtL>) у вкладці «Проекти освітніх програм» оприлюднений проект освітньої програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». В усіх зацікавлених сторін була можливість пропонувати зміни в проекті цієї освітньої програми та висловлювати свої зауваження щодо нього до 18 січня 2021 р. гаранту освітньої програми. Комунікація зацікавлених сторін із Гарантом (доцент Яковлев М. В.) відбувалася за допомогою електронної пошти. Як докази такої комунікації експертній групі було надано посилання на скріншоти листування, які підтверджують таку комунікацію (<https://cutt.ly/Pzx7npx>); відеодокази обговорення ОП із Сергієм Солодким (<https://cutt.ly/Szx5ntH>); також скріншоти обговорення в групі Фейсбук (<https://cutt.ly/Tzx6elR>). У передмові освітньої програми міститься інформація про зміни у ній, які ґрунтуються як на необхідності узгодження змісту чинної ОП із затвердженим Стандартом вищої освіти України першого рівня за галуззю знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», так і на відгуках викладачів та стейкхолдерів, студентів, експертів і практиків, які надійшли у процесі її реалізації. Там же вказано розділи у які було внесено ці зміни: загальна інформація про освітню програму; перелік освітніх компонентів; перелік компетентностей випускника; програмні результати навчання. Та перелік стейкхолдерів і зовнішніх рецензентів, які надали свої відгуки та рецензії щодо ОП. Файли відгуків та рецензій можна переглянути в звіті про самооцінювання, який розміщено в системі Національного агентства. Пряме посилання на ОП – (<https://cutt.ly/1zx9u6h>). Також Гарант проводив консультації із потенційними роботодавцями при складанні ОП (Зустріч 5) Базуючись на вище викладеному експертна група встановила, що до обговорення проекту освітньої програми долучалися різного роду стейкхолдери.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Освітня програма оприлюднена у відкритому доступі на офіційному сайті університету (<https://cutt.ly/kzx3p3k>). У освітній програмі міститься загальна інформація про неї, а також її мета, характеристика, інформація про придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, про викладання та оцінювання, висвітлена інформація про програмні компетентності: загальні та спеціальні, про програмні результати навчання (ПРН), а також про ресурсне забезпечення реалізації програми та академічну мобільність. Також складовими змісту освітньої програми є перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність, структурно-логічна схема ОП, інформація про форму атестації здобувачів, а також матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми. На сайті подані анотації (короткий опис) дисциплін (курсів) за якими здійснюється навчання, також анотації деяких навчальних дисциплін, які читають у НаУКМА у 2020-2021 н.р. можна знайти у відкритому доступі на сайті у довіднику «Могилянські студії», який містить інформацію про професорсько-викладацький склад факультетів і кафедр, навчальні плани та програми підготовки за освітніми рівнями (<https://cutt.ly/2zvBuTC>). Силабуси з навчальних дисциплін розміщені на системі е-навчання НаУКМА «DistEdu» (<https://distedu.ukma.edu.ua>). Фрагменти цієї системи було продемонстровано експертній групі під час огляду матеріально-технічної бази наживо. (Огляд матеріально-технічної бази)

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Закладом було забезпечено прозорість та публічність документів та процедур, котрі регулюють освітній процес в університеті та на даній освітній програмі. Результатом цього стало повне розуміння учасниками освітнього процесу своїх прав та обов'язків та їх дотримання. Проект освітньої програми був завчасно оприлюднений на сайті, що сприяло його подальшому громадському обговоренню. Стейкхолдерам було забезпечено можливість підтримувати особистий контакт з гарантом освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендації: Радимо результати громадського обговорення проекту освітньої програми оформлювати у вигляді таблиці пропозицій та оприлюднити на сайті там же де й проект. Також було б доречним наповнити сайт не тільки короткими анотаціями курсів, а й додати у відкритий доступ на сайт силабуси дисциплін. Таким чином абітурієнтам буде легше зрозуміти зміст дисциплін, які пропонуються для вивчення за цією ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на достатній рівень узгодженості ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за підкритеріями 9.1-9.3., незначні недоліки за критерієм 9.3, які можуть бути швидко виправленими, експертна група дійшла висновку, що освітня діяльність за цією програмою відповідає Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Трима Катерина Андріївна

Члени експертної групи

Калитчак Роман Григорович

Кріль Олег Володимирович